

Téereb Daaniyel — Juróom-benn fukk ak benn

Ubbi xàlli njaxlafu yonent yi: Xam-gëm gis-gisi Danyeel, kóllère gi, ak jamono jiiróoy bi ci fan yu mujj yi

Jeff Pippenger

2024-01-25

Ciib Gàbriyel dikk na ci Daniel ci saar bu juróom-ñeent ngir jox ko xam-xam ak déggoo ci ñaari peeñ yi ñu wone woon ci saar bu juróom-ñaar.

Noonu ma xamal ma, wax ak man, ne ma: “Éey Danyeel, léegi ñëw naa ngir may la xel mu leer ak dégg-dégg. Bi nga tàmbalee sa ñaan, ndigal gi génna na, te ñëw naa ngir won la ko; ndaxte yow, ku ñu bëgg lool nga. Kon nag, déggal mbir mi, te seetal peeñ mi.” Danyeel 9:22, 23.

Ngir Daniel man a am xam-xam bi mu soxla, Gabriyel wax na ko mu xam benn ci “mbir mi” ak benn ci “peeñ mi.” “Mbir mi” mooy peeñu waññi santukaay bi ak mbooloo mi ci suuf, te “peeñ mi” mooy peeñu feeñug 22 Oktoobar 1844. Rakku jigéen White itam déggal na ñaari peeñ yii bi mu nu xamal ne Daniel dafa doon seet a xam njaxlafte diggante njaayum ñetti fukk at yi ak ñaari junni ak ñett téeméeri at yi. Ñetti fukk at yi mooy yi Gabriyel tudde ne “mbir mi,” te “peeñ mi” mooy ñaari junni ak ñett téeméeri at yi. Daniel dafay mel ni “boroom xel yi” ci fan yu mujj yi, ba bi Gabriyel joxe tekkig ñaari junni ak ñett téeméeri at yi. “Boroom xel yi” da ñuy xam “mbir mi” ak “peeñ mi” yépp ci tekkig Gabriyel bi, waaye ñi bon ñi dégggu ko. Millerit yi xam nañu woon “mbir mi” ak “peeñ mi,” waaye xam-xam boobu dafa nekkoon ci ab digg-dóomu rekk.

Ñeent téeméeri at ak juróom-benn fukk ak juróom-ñett yi ñu jagleel woon ngir seetaan, dafa doon jamono ju sampu ci ñeent téeméeri at ak juróom-benn fukk ak juróom-ñett yi ñuy béggante ak kóllère gi “juróom-ñaari yoon” gi Levitikus ñaar-fukk ak juróom ak ñaar-fukk ak juróom-benn di tegtal. Juróom-ñaar fukk i at yu njaam ga, mooy mbooleem at yi suuf si ñu ko mayuloon mu am noflaayam.

Ayub bés ba Kirist di déggal kóllère gi ak ñu bare, woon na misaalu jooju xuloo bu kóllèream, ni ko ñaari jamono yu junni ak ñaar téeméer ak juróom-benn-fukk ak juróom benni fan yi teewloo. Bésu waxu yonent boobu xeexoon na ko bant ba, bi mel ni muuy màndarga Yàlla.

“Lan mooy màndargay Yàlla ju dund, bi ñuy teg ci jë xaajam yi? Moo di benn màndarga bu malaaka yi, waaye du bët yu nit a mana jàng; ndaxte malaaka miy alag war na gis màndargay njot gi. Xel mu am njàng mi gis na ci doom yu goor ak doom yu jigéen yi Boroom bi nangu woon, màndargay kurwaa Kalwaari. Bàkkaaruu toj yoonu Yàlla dindi nañu ko. Ñoo sol yéré séet ba, te ñu déggal te am kóllère ci santaane Yàlla yépp.” Manuscript Releases, volume 21, 52.

Ayub fanweeku moome dafa mel ni ñaari jamono yu benn junni ak juróom-ñeent fukk ak juróom-benn at, yu ñu xaajale ci yoonu Dibeer bu atom 538, (mandargu rab wi), bi nga xam ne ca biir moom, jigéen-yàllaadi réew yi, te gannaaw ga paapalite itam, daan nañu takk-ndey saxaar bi ak mbooloom ga ci suuf. Diirub benn junni ak juróom-ñeent fukk ak juróom-benn fan, Kiristoon joxe

na seedeem; te gannaawam ci beneen benn junni ak juróom-ñeent fukk ak juróom-benn fan, Kiristoon joxe na seede boobu benn ci ay taalibeem. Diirub benn junni ak juróom-ñeent fukk ak juróom-benn at, Seytaane joxe na seedeem jaarale ko ci jigéen-yàllaadi réew yi; te gannaawam ci beneen benn junni ak juróom-ñeent fukk ak juróom-benn at, Seytaane joxe na seedeem jaarale ko ci paapalite bi.

Kóllëre gi, ndax déggadiwaayu Israayil ju yàgg jii, mu nekk woon “xuloo” Yàlla, mooy kóllëre gi nekk ci saraxu Lawiiyiin saar ñaar-fukk ak juróom, bi leeral noppalu suuf si ak joobale ji waroon a màggaloo bes bu ñent-fukk ak juróom-ñeent.

Te Boroom bi waxoon na Musaa ci tundu Sinayi ne: “Waxal ñi boka ci Israayil, te nga ne leen: Bu ngeen agsee ci suuf si ma leen di jox, kon suuf si war na sàmm Noppalu Sabbaat bu Boroom bi moom. Juróom-benn at nga wara ji, te juróom-benn at nga wara dagg say garab reseñ, te nga dajale ay meññam. Waaye ci juróom-ñaareel at ba, dina am Sabbaatu noppal bu suuf si, Sabbaat bu Boroom bi; bul ji sa tool, te bul dagg sa tollu reseñ. Li sax boppam ci ngóob ga nga góoboon, bul ko góob; te bul dajale doom-reseñ yi ci sa garab reseñ gu nga bañ a bey; ndaxte mooy atum noppalu suuf si. Te Sabbaatu suuf si dina doon lekk ngir yéen; ngir yaw, ak sa jaam, ak sa jaam-u-jigéen, ak sa surga bu ñu fay, ak doxandéem bi dëkk ak yaw, ak itam ngir sa jur, ak ngir rabu àll yi nekk ci sa suuf; lëpp lu suuf si meññal dina doon lekk. “Te nga wara waññi ci sa bopp juróom-ñaari Sabbaati at, juróom-ñaari yoon juróom-ñaari at; te waxtuw juróom-ñaari Sabbaati at yooyu dina nekk ñent-fukk ak juróom-ñent at. Noonu nga war a tàggat buumub jubili bi ci bésub fukki fan ci juróom-ñaareelu weer bi; ci bésub njotum yàquté, ngeen di liit buum bi ci seen suuf gépp. Te ngeen di sellal atum juróom-fukkel bi, te yégle goreel ci biir réew mi mépp ngir waa dëkkam yépp; dina doon jubili ci yéen, te ku nekk dina dellu ci sa moomel, te ku nekk dina dellu ci sa njaboot. Atum juróom-fukkel boobu dina doon jubili ci yéen; buleen ji, buleen góob li sax boppam ci moom, te buleen dajale doom-reseñ yi ci garab reseñ gu ñu bañ a bey. Ndaxte mooy jubili bi; dina sell ci yéen; dangeen di lekk meññam yi jóge ci tool bi. Ci atum jubili bii, ku nekk dina dellu ci sa moomel.” Lewiit 25:1–13.

Jëfandikoo bu njëkk ci yonent gu ñaar-fukk ak ñett téeméeri at, ni caayu ayub bés yi Kirist déggalaloon kóllëre gi, ak ñent téeméer ak juróom ñatt-fukk at yi, moom itam dafa jëfandikoo bu jub ci “juróom-ñaari yoon” yi nekk ci Levitik saar 25 ak 26.

Kon nag te xam ne déggal ne, dale ci génng ndigal ngir delloo ak tabax Yerusalem ba ci Almasi bi, Boroom Kilifa gi, dina am juróom-ñaari ay, ak juróom-benn-fukk ak ñaari ay; yoon wi dinañu ko delloo tabaxaat, ak miir ma itam, sax ci jamono yu metti. Daniel 9:2.

Juróom-ñett waxtu yi tàmbalee ci atum 457 b.c., yóbbu na la ba ci sóobug Almasi bi ci ndox mi, te ba ci tàmbaliinu waxtu wi mu dëggal kóllëre ga, te kooku mooy woon kóllëreg “xuloo” Yàlla. Waaye am na woon benn ayoo ci ay waxtu (ñeent-fukk ak juróom-ñent at), te moom dafa beraloo woon ak juróom-ñett waxtu ya jaarale ko ci wax ji ne: “juróom-ñaar waxtu, ak juróom-benn-fukk ak ñaar waxtu.” Suñu tàmbalee ci atum 457 b.c., dañoo wara fekk ñeent-fukk ak juróom-ñent at, loolu di leer nàññ ci kóllëreg Sarxal yi, saar ñaar-fukk ak juróom, ak ci màggalu Yubile. Ñeent-fukk ak juróom-ñent at yooyu nekkuñu rekk misaalu ay doxalini Yubile, waaye itam misaalu Pentekot, mooy fanweeru fan wi topp ñent-fukk ak juróom-ñent fan yu màggalu ay waxtu

yi.

Ñaar-fukk ak juróom-ñeent yu njëkk ci ñaari junni ak ñetti téeméeri at yi, ñenti téeméer ak juróom-fukk yi, ak ayu-bés bi ñu dëgëral kóllëre gi, ñépp dañuy jàppandikoo bu baax ak ñaari junni ak juróom téeméer ak ñaar-fukk at yi, ñi nga tegtal ne “juróom-ñaari yoon,” ci Léwítik 26. Bépp mbir ci waxi-profesi bu ñaari junni ak ñetti téeméeri at yi jàppandiku na bu baax ak “juróom-ñaari yoon” yi Adventism bàyyi te baññ ci atum 1863. “Juróom-ñaari yoon” yi misaal la bu kóllëreg jubilee bi, te moo tax itam war nañu seet ni ba ñaari junni ak ñetti téeméeri at yi jeexee 22 Oktoobar 1844, noonu itam la ñaari junni ak juróom téeméer ak ñaar-fukk at yi jeexee ci bés boobu sax, ndaxte Musaa bind na ci Léwítik, saar wi ñaar-fukk ak juróom:

Te nga jàngalalal juróom-ñaari atum ngir yaw, juróom-ñaari yoon juróom-ñaari at; te diggu bi ci juróom-ñaari jàngalali at yi dina nekk ngir yaw ñeent-fukk ak juróom-ñent at. Noonu nga santaane baaraam bu jubili bi mu riir ci bés bu fukk ba ci weer wu juróom-ñaareel wi; ci bés sub njotum bàkkaar gi ngeen di def baaraam bi mu riir ci seen réew mépp. Leviticus 25:8, 9.

Bépp jamono yëngu yonent ci biir ñaari junni ak ñetti téeméeri at yi, dafa jokkoo bu jub ak “juróom-ñaari yoon” yi nekk ci Léwítik 26, boole ci bés bi ñaari jamono yonent yooyu jeexee. Ñaar-fukk ak juróom-ñent at yu njëkk yaa doon firnde liggéeyu tabaxaat ak delloo Yerusaleem, te loolu mooy ägg cig matalante bi nit ñi Yàlla génnee Babilon. Kër Yàlla gi weesoon na tabax ba noppi bala ñetteelu ndigal bi, ni itam kër Yàlla gu Milerit yi mataloon na bala malaaka bu ñetteel bi agsi. Waaye gannaaw 457 BK, “mbedd mi” dafa waroon “tabaxaatu,” te “miir mi itam, sax ci jamono yu jafe-jafe.” Naka Alfa ak Omeega, Yeesu mas naa wone mujjug mbir ak njàlbéenu mbir, te gannaaw 22 Oktoobar 1844, Milerit yi dañoo waroon matal “mbedd mi” ak “miir mi,” “ci jamono yu jafe-jafe.”

Sœur White jëfandikoo miir gu mag wër Yerusaleem ni muy màndargaal yoonu Yàlla, te ci saa si gannaaw 22 Oktoobar 1844, ñi takku ci ngëm dañu leen yóbbu ca kër Yàlla gu kaw ga te xam yoonu Yàlla (miir mi). Ngir xam yoonu Yàlla, boole ci bésu Noflaay bi, ñi doon Millerites dañu leen delloo ca kóllëre Israyil bu yàgg ba. Yeesalaat gu dëgg gu “mbedd mi” mooy yeesalaat gi ñu mataloon ci yoonu ruu, ba ñi doon Millerites delloo ci “yoon yu mag ya” yu Yereimi waxoon. “Jamono yu tiis” yi waroon nekk ci diir bi ñuy samp miir mi ak mbedd mi, waroon nañu a mat gannaaw 1844, te xare bi di dugg booba, moom Xare Sivil bi, te mu tàmbalee léegi ci bés-bés boobu ci taarix boobu sax, mooyoon ndawtalug jamono yu tiis yooyu.

Bu ñoo nekkoon ku sell, dinañu jotoon ci atum jubilee bu juróom-fukk, mi nekk misaal bi ci ñiy génne jaam yi, te moom itam dafañu ko tegtaloon ci fanwu juróom-fukk ba Pentekot, fa xibaaru goreel bi di dem ci addina bépp. Waaye gannaaw 1844, li ëpp ci ñoom bëggul woon leerug Sabat bi; te ci 1863, dañoo itam bañee nangu yëgleb Musaa bi (“juróom-ñaari yoon”), bi leen Eliyaas (William Miller) jottali woon. Maanaam, dañoo dëddu “mbedd mi” (yoon yu yàgg ya) yi ñu waroon delloo taxaw ba dox ci.

Yesu dafa di wone mujje gi ci njàlbéef, te bu léebin ñaar-fukk i janq ya delloojee ci fan yu mujj yi, liggéeyu delloo Yerusaleem dinaat a am. “Mbedd mi ak tata gi” dees na leen a tabax ci “jamono yu jafe-jafe”. Léegi dinga dugg ci yooyu jamono yu jafe-jafe. 22 Oktoobar 1844 mooy misaal bu

taxaw ci ndigalug Dibeer bu bëgg a ñëw laata, ba tax bu “waxtuw yëngu-yëngu bu mag bi,” bu Apokalips 11, agsee, dees na tabax mbedd mi ak tata gi ci jamono yu jafe-jafe. Léegi dinañu xamale yooyu jamono yu jafe-jafe ne ñooy “meral xeeti àddina yi” mi xeex yu Islam yi di gëna rëy a jur.

Bi mu doon a leeral li ñu bindoon ba noppi ci mbirum ab “waxtu wu metti,” mu joxe na ab leeral guñu bind ci téere bi tudd Early Writings.

“1. Ci xët 33 am na wax ne: ‘Gis naa ne Sabaa bu sell bi mooy te dina doon miir mi taxaw diggante Israayil gu dëgggu Yàlla ak ñi gëmul; te Sabaa bi mooy mbir mu mag mi war a boole xol yi ay santo yu mun Yàlla, yi koy xaar. Gis naa ne Yàlla am na ay doom yu gisul te sàmmul Sabaa bi. Ñoom dañu bañu woon leer gi ci mbirum Sabaa bi. Te bi jamono ju metti ja tàmbalee, Noo fees dell ak Xel mu Sell mi, bi nu génnee di yégle Sabaa bi gën a matal.’”

“Ñi gis-gis bi ñu ko joxoon ci atum 1847, ba fekk ne ay doomi bokk yu néew rekk ci bokki Advent yi lañu doon sàmm bésab noflaay bi, te ci ñoom itam ay ñu néew rekk a doon xalaat ne sàmmam am na solo gu doo ngir réddal diggante nit ñi Yàlla ak way-gëmadi yi. Léegi, matug gis-gis boobu mi ngi tambalee feeñ. ‘Njëlbéenu waxtu jafe-jafe ja,’ ji ñu wax fii, du tektal waxtu wi musiba yi di tàmbalee tuur, waaye ab diir bu gàtt la bu jiitu bala ñu leen di tuur, fekk Kirist nekk na ci kër-yàgggu ba sell bi. Ci waxtu woowu, bi liggéeyu muccuy nit ñi di jeex, jafe-jafe dina dikk ci suuf, te xeet yi dinañu mer, waaye dees na leen téye ba baña tere liggéeyu malaaka bu ñetteel bi. Ci waxtu woowu la ‘taw bi mujj bi,’ walla yeesal gu jóge ca kanamu Boroom bi, di ñëw ngir may kàttan baat bu réy bu malaaka bu ñetteel bi, te waajal gaayi Yàlla yi ngir ñu taxaw ci jamono ji ñuy tuuree juróom-ñaar yi musiba yu mujj yi.” Early Writings, 85.

Am na “ab diir bu gàtt,” bu jiitu tëju xelub yoon, bi “xeeti àddina yi di nañu mer, waaye dees na leen tere, ba ñu bañ a jëf.” Ci benn waxtu boobu itam “taw bi mujj” dina ñëw. “Meroow xeeti àddina yi,” mandarga la buy feeñ ci Téereb Peeñ mi, sarax 11.

Xeeti yi mer, te sa mer itam na; te jotu néew yi agsi na, ngir ñu àtte leen; te ngir nga may sa surga yi, yonent yi, ak gaayi sell yi, ak ñi ragal sa tur, ndaw ak mag, seen pey; te ngir nga alag ñi di yàq suuf si. Apokalips 11:18.

Rakk bu jigéen White wax na ci wàll bii kàddu.

“Gis naa mer ne, mer gu xeeti yi, meru Yàlla, ak waxtu jàkkaarloo ñi dee, ku nekk dafa wéyoo te sore ci beneen, kenn di topp kenn; te itam ne Mixael nekkagul woon ba taxaw, te waxtu metit gu mel ni gannaaw gi amagul mukk, tàmbaliwul woon ba léegi. Xeeti yi léegi dañuy mer, waaye bu sunu Saraxalekat bu Kawe bi jeexalee liggéeyam ci kër gu sell gi, dina taxaw, sol yére yi yoonu feyukaay, te noonu lañuy sotti juróom-ñaari musiba yu mujj yi.”

«Ma gis ne malaaka ñent yi dinañu téye ñent xel yi ba kera Jesu jeexalee liggéeyam ci bérab bu sell ba, te gannaaw loolu ñaari musiba yu mujj yi dinañu ñëw.» Early Writings, 36.

“Meral xeeti réew yi” am na tuuti laata ngëneel jéggi, ndaxte li ko topp mooy “meru Yàlla.” “Meru Yàlla” am na bu ngëneel jéggi, te “waxtu jëkkat dee yi” mooy dëggin bu am ci biir junni at yi, te du

wax ci jëkkat dee yi mi tambalee woon ci 1844.

Te gis naa malaaka bu jóge asamaan, yor caabi biir xóot bu amul pekk ak jéngu bu mag ci ay loxoom. Mu jàpp sànni njiit loolu, jiin ja yu mag ya, jiin ju yàgg jii, miy Seytaane ak Ibliis, te mu yeew ko junni at. Mu sànni ko ca xóot ba amul pekk, tēj ko fa, daldi samp ci kawam màndarga ngir mu bañati nax xeeti àddina yi ba junni at yi mat; te gannaaw loolu, war nañu ko bàyyi tuuti jamono. Te gis naa gàngune, ñu toog ci kawam, te jox nañu leen atte; te gis naa ruuy ña ñu dagg bopp ndax seedeel Yeesu ak ndax kàddug Yàlla, ak ña dul sujjóotal rab wi, mbaa ay nataalam, te jotul woon màndargam ci seen kanam walla ci seen loxo; ñooñu dundaat, nguuru ak Almasi biir junni at. Peeñug Yaxya 20:1–4.

Àtte bi ñu “jox” gaayi Yàlla yu sell yi, moo xamle ne dinañu àtte ñi bon yi ci biir junni at yi, waaye du ne dees na leen àtte.

“Ci biir junni at yi nekk diggante ndekkite bu njëkk bi ak ndekkite ñaareel bi la attekatu ñi bon di am. Ndaw Yàlla Pool jëme na ci attekat boobu ni mbir mu topp njëw ga ñaareel ba. ‘Buleen àtte dara bala waxtu wi, ba ker ba Boroom bi ñëw, moom mi dina feeñal li nēbbu woon ci lëndëm te dina wone ndigal yi nekk ci xol yi.’ 1 Korent 4:5. Daaniyel wax na ne bi Magum Fan yi ñëwee, ‘àtte bi joxees na ko gaayi Selli Yàlla Aji Kawe ji.’ Daaniyel 7:22. Ca waxtu woowu ñi jub di nguuru ni buur te di saraxalekat yu Yàlla. Yowaana wax na ci Peeñ mi ne: ‘Gis naa ay gangune, ñu toog ci kawam, te joxees na leen sañ-sañu àtte.’ ‘Dañuy doon saraxalekati Yàlla ak Kirist, te dañuy nguuru ak moom diirub junni at.’ Peeñu Yowaana 20:4, 6. Ca waxtu woowu la, ni ko Pool waxoon, ‘gaayi sell yi dinañu àtte àddina si.’ 1 Korent 6:2. Ci benn boole ak Kirist lañuy àtte ñi bon, di mengale seen jëf ak téerey yoonu bi, mooy Biibël bi, te di dogal bépp mbir her ci ay jëf yi ñu def ci seen yaram. Gannaaw loolu sédd bi ñi bon war a dékkuñ ci seen njëf lañu leen di nattal; te bindees na ko ci seen tur ci téereb dee bi.”

«Seytaane itam ak ay malaaka yu bon yi, Kirist ak nitam dañu leen di àtte. Pool nee na: “Ndax xamuleen ne nun dina nu àtte malaaka yi?” Aaya 3. Te Yuddé itam wax na ne: “malaaka yi ñi aarul seen njàlbéen bu jëkk, waaye bàyyi seen kër, Moo leen denc ci jéng yu dul jeex, ci lëndëm, ngir àtteb bés bu mag ba.” Yuddé 6.»

“Buroo junni ci jeexitalam, ndekkitel ñaareel bi dina am. Noonu ñi bon dinañu leen dekkal ci dee, te dinañu feeñ fa kanam Yàlla ngir jëfeel “àtte bi ñu bind.” Noonu nag ki xamle wax ju leer ji, gannaaw ba mu nettalee ndekkitel ñi jub, nee na: “Waaye desit yeneen ñi dee, dunduñu baat mukki ba kera mu nekkni buuro junni bi mat.” Peeñu 20:5. Te Esayi itam wax na, ci mbirum ñi bon: “Dinañu leen dajale, ni ñuy dajale kaso-kat yi ci kantu, te dinañu leen tēj ci kaso, te gannaaw ay fan yu bare dinañu leen seet.” Esayi 24:22.” The Great Controversy, 660, 661.

Kon nag leer na “merloo xeeti yi” mooy “jamono yu tiis” yi di dikk ci àddina bi bala xàll yoon wi tēj; te bu “xeeti yi merloo,” ñu ngi leen ci benn yoon boobu sax tēye leen ba ñu bañ a génn dayo.

“Gis naa ne, merug xeeti yi, meru Yàlla, ak waxtu ba ñuy àtte ñi dee, dañoo wute te beru bu nekk taxawoo ci boppam, benn di topp benn.” Early Writings, 36.

Ci jamono bi “xeeti yi mer,” taw bu mujj bi dafa tàmbali di wàcc.

“Ci jamono jooja, bi liggéeyu musal miy jeexee, tiis dina ñëw ci suuf, te xeeti àddina yi dinañu mer, waaye dees leen téye ngir bañ a taxawal liggéeyu ñetteelu malaaka bi. Ci jamono jooja, ‘taw bi mujj,’ walla fresal gu jógé ci kanamu Boroom bi, dina ñëw ngir may doole baatu bu réy bu ñetteelu malaaka bi, te waajal gaayi Yàlla yi ngir man a taxaw ci jamono ji juróom-ñaari musiba yu mujj yi di tuuru.” Early Writings, 85.

Am nañu ci jamono ju “xeeti àddina yi mer,” waaye ci benn yoon nag “dencu leen te taxawloo leen.” Foofu la Almasi di samp Nguuramam gu ndam ak màggal, ndaxte di na samp Nguuramam ci jamono taw bu mujj bi.

“taw wu mujj mi ngi ñëw ci ñi set te sell—su boobaa ñépp dinañu ko jot ni ko woon bu njëkk.”

«Bu ñenti malaaka yi bàyyi, Kirist dina sas ay nguuram. Kenn du jot taw bu mujj bi lu dul ñi di def lépp lu ñu man.» Spalding and Magan, 3.

Ñaari ñaari wax yu jiitu yi nekk ci Early Writings dañuy won ne bu xeeti àddina yi merée, te ci jamono jooju it “téyees leen,” ñent malaaka yi dañuy téye ñent ngelaw yi. Kon nag, merug xeeti àddina yi mooy lu ñu melale ak “ñent ngelaw yi.” Moom itam waxoon na ne ci jamono ji ñent malaaka yi di téye xeeti àddina yu mer yi, tawfex bu mujj bi dina ñëw. Diiru jamono ji tambalee bi tawfex bu mujj bi agsee, te mooyu it jamono ji xeeti àddina yi merée waaye ñu téye leen, dina sax ba ker Michael taxaw, te waxtu nattug nit ñi jeex. Diiru jamono jooju mooy diiru bi muccug nit ñi di tëjjeeku, te moo tax mu melal liggéeyu mujj gu Kirist def ci Barab bu Gëna Sell, mi ñu xàmle ne mooy diiru jamono ji muy walla far sàcci bàkkaar nit ñi walla seen tur ci téerey àtte yi. Diiru jamono jooju, bi malaaka yi di téye ñent ngelaw yi, mooy waxtu ràññeeku junni ak téeméeri ñeent fukki ñeent war ak ñent.

Lislaam bu ñetteelu Musiba moo di kàttan gu “merloo xeeti àddina yi,” te ñetteelu Musiba agsi na 11 Suweŋbar 2001, waaye Lislaam dafa jëkk a “téyeeku.” “Ngelawlu penku” misaal la bu jëm ci Lislaam, te Esayi mu ngi wax ne “ngelawlu penku” mooy “ngelawlu tar,” bi Yàlla di “taxawal” (tere, yandor). Xareb Lislaam dañu ko wone ndaw-ndaw muy jigéen ju nekki ci metitu jur, ndaxte xare la buy gën a yokku, te mu tàmbalee 11 Suweŋbar 2001, ba malaaka bu mag bi ci Peeñu ma 18 wàccee, ni ko màndargaale woon ñàkkalug yàqub yu mag ya ca Nju York Siti.

“Ndax am na kàddu gi ma waxoon ne New York war naa sellu ak benn ngelaw gu mag gu jóg ci géej? Loolu waxuma muk. Li ma wax mooy, ba may xooli kër yu mag ya ñuy tabax foofa, étage ci kow étage, ma ne: ‘Anaka ay xew-xew yu tiit doyna yu fay am, bu Boroom bi jóggee ngir yëngal suuf si ak lu metti lool!’ Kon kàddu yi nekk ci Kàddug Yàlla bu Mucc gi 18:1–3 dinañu mat. Yépp aaya 18 ba par ci Kàddug Yàlla bu Mucc gi mooy artu ci li di ñëw ci kaw suuf si. Waaye amuma leer gu matale ci lu aju ci li di ñëw ci New York, lu dul ne xam naa ne benn bés kër yu mag ya fa nekk dinañu daanu ndax ngir dooley Yàlla buy walbati te dellu walbati. Ci leer gi ñu ma jox, xam naa ne alag nekk na ci àddina si. Benn kàddu rekk gu Boroom bi wax, benn laal rekk gu dooleem ju mag, te tabax yu réy yii dinañu daanu. Ay xew-xew dinañu am yu tiitaangeem manunu koo xalaat.” Review and Herald, July 5, 1906.

Ciir yi 1843 ak 1850, Islam dañu ko tegtal ni “fas yu ngir xare”. Ci Yennule gi, saar 9, fa ñu wone Islam bu njëkk ak bu ñaareelu Musiba bi, melokaanu Islam mi dañu ko xàmme ci turu buurub

Islam.

Te ñoo amoon nañu seen buur, mooy malaakam Këru xóot ba amul àpp, ki turam ci làkku Ebrë Abaddon, waaye ci làkku Gereg Apollyon lañu koy wax. Peeñu 9:11.

Bind bi, mooy sarax NENTIYI, ak aaya FUKK AK BENN, di wax ci yoon wu jëmm ci kanam ne, su fekke ne ñu koy tegtal ci Kóllëre gu Yàgg gi (Ebrë), walla ci Kóllëre gu Bees gi (Gereg), jikko ju Islaam mooy Abaddon walla Apollyon. Ñaari tur yooyu ñépp tekki nañu “yàq ak dee”.

«Ay malaaka yi di téye ñeenti ngelaw yi, te ñu ngi leen tekki ni fas wu mer buy seet a rëcc ba gén, daldi daw bu gaaw ci kaw kanam suuf si bépp, di yóbbu alag ak dee ci yoonam.»
Manuscript Releases, volume 20, 217.

Ñaari ngelaw yi mooy fas mu mer mi ci waxu yonent yi ci Biibël bi, te mu ngi wut a rot ba mu gén ci xalisam. Benn ci melokaan yu yonent yi wax ci fas mu mer mi mooy ne dañoo ko tere, waaye mu ngi wut a rot ngir indi “yàq ak dee” ci kow suuf si bépp.

Dina jottali waxtaan ci mbir yii ci article bi ci topp.

“Yaa ngi yakkam ne nit ñi Yàlla moom dañoo am xel ci alag gu mag, gu nekk ci kanamu réew yu bare lool, te léegi baax nañu ci jaamu xërëm! Waaye ñu bare ci ñi war a yégle dëgg, dañuy tuumaal ak daan seeni boka. Bu dooley soppeeku Yàlla dikkée ci xol yi, soppeeku gu wér dina am. Nit ñi duñu am bëgg-bëgg xaste ak tas. Duñu taxaw ci bérab bu tere leer gi fenk ci addina si. Seenii xaste, seenii jiiñ, dinañu jeex. Kàttani noon yi dañuy dajale ngir xeex. Xeex yu tar yaa ngi ci sunu kanam. Dajeleen, samay boka yu goor ak yu jigéen, dajeleen. Lëkkaleek Krist. ‘Bu leen waxee: Ab boole,... buleen ragal seen ragal, te buleen tiit. Sellal-leen Boroom ga bu Kàttan yi moom ci boppam; moom na doon seen ragal, moom na doon seen tiit. Te dina nekk ab dëkkitu sell; waaye moom dina nekk doj wu ñuy tëbb ak xeer wu bàyyi nit ñi daanu ngir ñaari kër Israayil yi, ak sèbu ak fiir ngir waa Yerusalem. Te ñu bare ci ñoom dinañu tëbb, daanu, dammiku, te ñu jàpp leen ak fiir, ñu nangu leen.’

“Àddina mooy ab teyaatar. Aktëer yi, di ay dëkkandoom, ñu ngi waajal ngir def seen wàll ci mujj ga gëna màgg ci drama bi. Yàlla dees na ko gisatul. Ci biir mbooloo yu bare yi ci nit ñi amul benn bennal, ludul bu goor ñi boole seen bopp ngir matal seen bëgg-bopp yu ñuy sàkku. Yàlla mu ngi xool. Njariñam yi mu waral ay mbir ci ay nitam yu ko dëddu dinañu am. Àddina joxeeful ci loxo nit ñi, doonte Yàlla may na, ngir ab diir, ñaari doxalin yu jaxasoo ak yàqute ngir ñu am kàttan. Ab kàttan gu jóge suuf mu ngi liggéey ngir indi jéego yu mujj yi, yu gëna màgg, ci drama bi,—Seytaane di ñew ni Kirist, tey jëfandikoo lépp lu man a nax ci njubadi, ci ñi di boole seen bopp ci kumpay gu sutura. Ñi di jébbalu coono bu boole seen bopp, ñu ngi def ay pexe yu noon bi. Sabab bi dina topp ak ay njariñam.”

“Njálbéen gi agsi na lu tollookam. Jaxasoo fees na addina, te tiit bu réy dina daldi ñew ci nit ñi. Mujj gi jege na lool. Nun ñi xam dëgg gi war nanu waajal sunu bopp ci li nar a daldi xew ci kaw addina ni kemtaan gu réy buy bett nit ñépp.” Review and Herald, 10 Suwe 1903.